

TAOTLUS ISIKUANDMETE TÖÖTLEMISEKS TEADUSUURINGUS

Juhindudes isikuandmete kaitse seaduse (IKS) paragrahvis 6 sätestatust palun kooskõlastada

Uuringu pealkiri	Kohanemisprogrammi raames ja Eesti Töötukassa kaudu sama taseme eesti keele koolitustel osalenud isikute kattuvus Ukraina kodanike näitel
-------------------------	--

Kas poliitika kujundamise uuring (IKS § 6 lg 5) või	x
uuring hõlmab eriliigilisi isikuandmeid ja puudub valdkondlik eetikakomitee (IKS § 6 lg 4)	
<i>Palume eelmise kahe lahtri puhul valida üks vastavalt õiguslikule alusele, v.a olukorras, kui poliitika kujundamise uuringu puhul puudub valdkondlik eetikakomitee. Kui poliitika kujundamise uuringus töödeldakse eriliiki isikuandmeid, siis täita ka eetikakomitee otsuse lahter.</i>	
Kas isikuandmete töötleja on määranud andmekaitse spetsialisti (sh tema nimi ja kontaktandmed)?	Mari Kõrtsini, +372 5346 4347; mari.kortsini@kul.ee
Kas on olemas eetikakomitee otsus ¹ ? <i>Kooskõlastuse olemasolul lisada see taotlusele.</i>	Eetikakomitee otsust ei ole vaja
Kas osa uuringust toimub andmesubjekti nõusoleku alusel? <i>Kui jah, siis palume taotlusele lisada nõusoleku vorm või selle kavand ning küsimustik või selle kavand.</i>	ei

1. Vastutava töötleja üldandmed²	
1.1. Vastutava töötleja nimi, registrikood, aadress ja kontaktandmed (sh kontaktisik) <i>analoogne registrikandega, kontaktisiku e-post, telefon</i>	Kultuuriministeerium , 70000941, Suur-Karja 23, 15076 Tallinn, +372 628 2222, min@kul.ee (Margarita Källo, 56245840, margarita.kallo@kul.ee)
1.2. Isikuandmete töötlemiskoha aadress (kui erineb registriandmetest) <i>maja, tänav, asula/linn, maakond, postiindeks</i>	-

2. Volitatud töötleja üldandmed³	-
2.1. Volitatud töötleja nimi, registrikood, aadress ja kontaktandmed (sh kontaktisik) <i>Aadress analoogne registrikandega, kontaktisiku e-post ja</i>	

¹ IKS § 6 lg 4 - kui uuringus töödeldakse eriliiki isikuandmeid, on vajalik ka eetikakomitee kooskõlastus.

² Vastutav töötleja on uuringu läbiviija (tellija). Juhul, kui vastutav töötleja kasutab uuringu läbiviimisel teisi isikuid ja asutusi, siis on need teised isikud ja asutused volitatud töötledajad.

³ Volitatud töötledajate loetelu peab olema ammendav ehk kõik volitatud töötledajad peavad olema nimetatud. Kui taotluse esitaja on volitatud töötledaja, peab taotlusele olema lisatud dokument, kust nähtub, et vastutav töötledaja on volitatud töötledajale andnud volituse inspektsioonile taotluse esitamiseks.

telefoninumber	
2.2. Isikuandmete töötlemiskoha aadress (kui erineb registriandmetest) <i>maja, tänav, asula/linn, maakond, postii indeks</i>	-

<p>3. Mis on teadusuuringu läbiviimise õiguslik alus?</p> <p><i>Nimetage õigusakt, mis annab Teile õiguse teadusuuringut läbi viia. Ei piisa viitest IKS § 6-le. Poliitikakujundamise eesmärgil läbiviidava uuringu puhul tuua välja volitusnorm, millest nähtub, et asutus on selle valdkonna eest vastutav. Akadeemilise uuringu korral võib see olla näiteks Teadus- ja arendustegevuse korralduse seadus või teadus- või arendusprojekti avamise otsus, leping vms.</i></p>	<p>VVS § 62 lg 1 kohaselt on Kultuuriministeeriumi valitsemisalas lõimumise korraldamine.</p> <p>KUM põhimääruse § 11 lõike 3 kohaselt on kultuurilise mitmekesisuse osakonna põhiülesanneteks tagada lõimumise valdkonna poliitika kujundamine ja koordineerida selle elluviimist ning toetada Eestis elavate vähemusrahvuste ja hõimurahvaste kultuurielu arengut.</p> <p>See hõlmab muu hulgas Eestisse saabuvate uussisserändajate kohanemise korraldamist, sh neile keelekursuste pakkumist.</p> <p>Lisaks on elamislubade ja töölubade registri põhimääruse § 3 lg 3 kohaselt elamislubade ja töölubade registri koolitusmooduli (mille kaudu keeleõpet pakutakse) volitatud töötleja Kultuuriministeerium.</p> <p>Ühtlasi koordineerib Kultuuriministeerium tuginevalt Kultuuriministeeriumi põhimääruse § 4 punktile 1 lõimumispoliitika kujundamiseks vajaliku teabe kogumist ja analüüsimist.</p>
--	---

<p>4. Mis on isikuandmete töötlemise eesmärk?</p> <p><i>Kirjeldage uuringu eesmäärke ja püstitatud hüpoteese, mille saavutamiseks on vajalik isikuandmete töötlemine. Palume siin punktis selgitada kogu uuringut, mitte ainult taotluse esemeks olevat osa (näitaks ka nõusoleku alusel toimuvat uuringu osa). Kui osa uuringust toimub nõusoleku alusel, siis palume taotlusele lisada nõusoleku vorm või selle kavand ning küsimustik või selle kavand.</i></p> <p>Kultuuriministeerium pakub kohanemisprogrammi Settle in Estonia kaudu tasuta eesti keele kursuseid uussisserändajatele, kellest enamuse moodustavad Ukraina kodanikud⁴. Tasuta keelekursuseid pakub osaliselt samadele isikutele ka Eesti Töötukassa nii tööturukoolituse raames kui ka hüvitades tööandjale töötaja eesti keele koolituse kulused. Kultuuriministeerium soovib välja selgitada, kas samad isikud osalevad nii Settle in Estonia programmi kui ka Eesti Töötukassa kaudu rahastatavatel sama taseme eesti keele kursustel (saavad sama teenust) topelt ehk läbivad kas samaaegselt sama taseme koolituse mõlemas kohas või kordavad ühes kohas edukalt läbitud koolituse teises kohas. Samuti soovib Kultuuriministeerium teada saada kui ulatuslik on osalejate kattuvus selleks, et hinnata sama taseme keeleõppes topelt osalemise võimaldamise rahalist kulu riigile.</p>

⁴ Perioodil 24.02.2022 kuni 23.09.2024 lõpetas kohanemisprogrammi raames eesti keele kursused 17 191 inimest, kellest 14 546 on Ukraina kodanikud, valdavalt sõjapõgenikud (96% on kas ajutise või täiendava kaitse saajad).

Teenuste edaspidiseks kuluefektiivseks pakkumiseks, samuti personaalse riigi ja Eestis kohanemise sündmusteenuse eesmärkide saavutamiseks, planeerib Kultuuriministeerium andmevahetusteenuse loomist Eesti Töötukassaga. Selleks, et hinnata, kui otstarbekas sellise arenduse loomine on, tuleb esmalt analüüsida, kas sama taseme eesti keele koolitustel samaaegne või korduv osalemine on ulatuslik probleem või mitte.

Kultuuriministeerium soovib uuringu teostamiseks saada Eesti Töötukassalt nimekirja Ukraina kodanikest, kes on osalenud Töötukassa kaudu tasuta A1-, A2- ja B1-taseme eesti keele kursustel perioodil 24.02.2022 – 30.09.2024, ning võrrelda seda *Settle in Estonia* kohanemisprogrammi andmetega tuvastamaks, kui palju isikuid on kasutanud sama teenust mõlemas kohas ning mis on olnud teenuse tulemus, st kas mõlemast kohast teenust saanud isikud koolitust mõlemas kohas ka edukalt lõpetavad. Võrdluse teostab Kultuuriministeerium. Kui tuvastame, et teenusel samaaegselt või korduvalt osalenute kattuvus on suur, toimub andmevahetuslahenduse arendamine – seda eeldusel, et andmevahetuse väljaarendamise kulud on väiksemad, kui see kulu, mis hoitakse edaspidi kokku teenuse topelt võimaldamise arvelt. Kui kattuvus on minimaalne, siis andmevahetuslahendust hetkel välja ei arendata, lähtudes riigieelarveliste vahendite tõhusa kasutamise põhimõttest.

Periood 24.02.2022 – 30.09.2024 on seotud Ukraina uussisserändajate kasvu ja sellest tulenevalt Ukraina kodanike väga suure osakaaluga *Settle in Estonia* kohanemisprogrammi keeleõppes osalejatest. Muude riikide kodakondsusega uussisserändajate andmeid ei küsita ega kontrollita, sest neid on olnud vähe ning suurt pilti nad ei mõjuta. Samuti, kuna keelekursusi läbivad Eesti Töötukassas ka püsielanikud, on kohanemisprogrammi sihtrühma (uussisserändajad) kohta andmed võimalik kõige mugavamalt kätte saada kursustel osalejate kodakondsuse kaudu. Vastasel korral peaks Eesti Töötukassa väljastama kõikide Eesti Töötukassa kaudu eesti keele koolitust läbinud isikute andmed.

5. Selgitage, miks on isikut tuvastamist võimaldavate andmete töötlemine vältimatult vajalik uuringu eesmärgi saavutamiseks.

Isikuandmed (täpsemalt loetletud punktis 9.2) on vajalikud, et võrrelda, kas samad isikud on kasutanud nii *Settle in Estonia* kohanemisprogrammi kui ka Eesti Töötukassa eesti keele õppe teenust topelt. Isikustamata andmete puhul ei ole võimalik osalejate kattuvuse kontrolli teha.

6. Selgitage ülekaaluka huvi olemasolu.

Settle in Estonia kohanemisprogrammi raames eesti keele õppe pakkumine uussisserändajatele on Eesti riigi püsimise ja julgeoleku küsimus. Teenuse pakkumine on oluline uussisserändajate lõimumiseks, kuid piiratud ressursside tõttu on oluline, et teenuse pakkumine oleks kuluefektiivne. Migratsioon on Eesti ühiskonna jaoks tundlik teema ning uussisserändajate lõimumise ja selle kulukuse suhtes on suur ühiskondlik huvi.

7. Selgitage, kuidas tagate, et isikuandmete töötlemine ei kahjusta ülemääraselt andmesubjekti õigusi ega muuda tema kohustuste mahtu.

Vajadusel loetleda täiendavaid kaitsemeetmeid privaatsuse riive vähendamiseks.

Andmesubjektide kohustuste maht ei muutu, sest me kontrollime vaid nende isikute andmeid, kes on keeleõppes juba osalenud või osalemas, st et nende isikute andmed võetakse üksnes teadmiseks. Andmesubjekti õigusi üleliia ei kahjustata, sest isikuandmed on antud analüüsi kontekstis vajalikud

uurimaks, kas ja kui suur on kattuvus ning kui see osakaal ja arv on teada, siis edaspidi isikuandmeid enam ei kasutata. Edasiste tegevuste jaoks neid vaja ei lähe.

8. Kuidas toimub andmete edastamine isikuandmete allikalt teadusuuringu läbiviijani?

Sealhulgas palume välja tuua milliseid töötlussüsteeme ja/või keskkondi (sh pilveteenus) isikuandmete (sh pseudonüümitud) töötlemiseks kasutatakse ning millises riigis⁵ asuvad töötlussüsteemide/pilveteenuse pakkuja serverid.

Andmed edastatakse krüpteeritud Exceli tabelina digikonteineris e-kirja teel. Võrdluse teostab Kultuuriministeerium, kellele edastatakse andmed krüpteerituna e-maili teel. Kultuuriministeerium kasutab lõpptulemust poliitika kujundamiseks.

9. Loetlege isikute kategooriad, kelle andmeid töödeldakse ning valimi suurus.

Inimeste rühmad, keda uurida kavatakse ning kui palju neid on.

Ukraina kodanikud, kes on perioodil 24.02.2022 – 30.09.2024 osalenud Eesti Töötukassa kaudu eesti keele õppes tasemetel A1–B1. Eeldatav Töötukassa andmebaasi valimi suurus on umbes 4000 inimest.

Ukraina kodanikud, kes on samal perioodil läbinud eesti keele õppe *Settle in Estonia* kohanemisprogrammi raames. *Settle in Estonia* kohanemisprogrammi andmebaasi valim on umbes 20 000 inimest.

9.1. Tooge välja periood, mille kohta isikuandmete päring tehakse.

24.02.2022-30.09.2024

9.2. Loetlege töödeldavate isikuandmete koosseis.

Tuua detailselt välja, milliseid isikuandmeid töödeldakse (nt ees- ja perenimi, isikukood, e-posti aadress jne) ning põhjendus, miks just neid andmeid on uuringu eesmärgi täitmiseks vaja. Vajadusel esitada taotluse lisana (nt tabelina).

Töötukassa andmebaasi kaudu töödeldavate isikuandmete koosseis:

- ✓ isikute ees- ja perekonnanimi,
- ✓ isikukood või sünniaeg,
- ✓ saadud teenus (nt eesti keele õppe tööturukoolituse raames, koolitustoetus tööandjale töötaja eesti keele oskuse arendamiseks või rahvusvahelise kaitse saaja tööandja koolituskulu hüvitamine jne.),
- ✓ teenusel viibimise kuupäevad (nt 1.03.2023-30.06.2023),
- ✓ teenuse tulemus (nt lõpetas, katkestas, ei alustanud/ei osalenud, kestab veel),
- ✓ teenuse käigus omandatav eesti keele oskuse tase (A1, A2 või B1).

Settle in Estonia kohanemisprogrammi andmebaasi kaudu töödeldavate isikuandmete koosseis:

- ✓ isikute ees- ja perekonnanimi,
- ✓ isikukood või sünniaeg
- ✓ isikuga seotud keelemoodul (ehk saadud teenus). Kohanemisprogrammis on kümme keelemoodulit:
 - keelemoodul A1 (tavaränne),

⁵ Isikuandmete edastamine on lubatud üksnes sellisesse riiki, millel on piisav andmekaitse tase (Euroopa Liidu liikmesriigid; Euroopa Majanduspiirkonna lepinguga ühinenud riigid; riigid, mille isikuandmete kaitse tase on Euroopa Komisjoni poolt hinnatud piisavaks). Kui kasutatava keskkonna server ei asu piisava andmekaitsetasemega riigis, saab isikuandmete edastamine toimuda isikuandmete kaitse üldmääruse (IKÜM) artiklite 44-50 alusel. Täiendav teave: <https://www.aki.ee/isikuandmed/andmetootlejale/isikuandmete-edastamine-valisriiki>. Kui kasutatava keskkonna server asub riigis, mis ei ole piisava andmekaitse tasemega, tuleb täita ka taotluse punkt 12. Edastamine tähendab ka isikuandmete hoidmist serveris.

- keelemoodul A1 RVK (rahvusvahelise kaitse saajale),
- keelemoodul A1 RVK UA (ainult Ukraina kodanikust rahvusvahelisele kaitse saajale),
- keelemoodul A2 (tavaränne),
- keelemoodul A2 RVK (rahvusvahelise kaitse saajale),
- keelemoodul B1 (tavaränne),
- keelemoodul B1 RVK (rahvusvahelise kaitse saajale),
- keelemoodul A1 AJK (ajutise kaitse saajale),
- keelemoodul A2 AJK (ajutise kaitse saajale),
- keelemoodul B1 AJK (ajutise kaitse saajale).

- ✓ keeleõppe (teenusel viibimise) kuupäevad (nt 1.03.2023-30.06.2023),
- ✓ teenuse tulemus (nt lõpetas, katkestas, ei alustanud/ei osalenud, kestab veel),
- ✓ teenuse käigus omandatav eesti keele oskuse tase (tuletatav keelemooduli nimetusest).

Settle in Estonia kohanemisprogrammi ja Eesti Töötukassa kaudu pakutavas eesti keele õppes osalejate kattuvuse kontrollimiseks on vaja saada isikustatud andmed eesti keele kursustel osalenud Ukraina kodanike kohta, et võrrelda neid kohanemisprogrammi koolitusmoodulis sisalduvate keeleõppes osalenud Ukraina kodanikest uussisserändajate andmetega.

9.3. Loetlege isikuandmete allikad.

Nimetage konkreetset isikuandmete allikad (nt registrid, küsitluslehed jne), kust isikuandmeid saadakse.

Töötukassa andmebaas TõM ja Kultuuriministeeriumi hallatava elamis- ja töölubade registri koolitusmooduli ehk *Settle in Estonia* andmebaas.

9.4. Kas andmeandjatega (andmekogu vastutava töötlejaga) on konsulteeritud ning nad on valmis väljastama uuringu eesmärgi saavutamiseks vajalikud andmed?

Jah

10. Kas kogutud andmed pseudonümiseeritakse või anonümiseeritakse? Mis etapis seda tehakse? Kes viib läbi pseudonümiseerimise või anonümiseerimise (vastutav töötleja, volitatud töötleja, andmeandja vms)?

Kui andmeid ei pseudonümiseerita, siis selgitada, miks seda ei tehta.

Peale andmete kattuvuse kontrollimist isikuandmed kustutatakse ja edasisteks tegevusteks kasutatakse ainult arvandmeid.

10.1. Loetlege pseudonümiseeritud andmete koosseis.

-

10.2. Kirjeldage pseudonümiseerimise protsessi ja vahendeid.

Kui kasutatakse koodivõtit, siis tuua välja, kes koodivõtit säilitab ja kui kaua säilitab.

-

10.3. Tooge välja pseudonümiseeritud andmete säilitamise aeg ja põhjendus.

Kui andmeid ei pseudonümiseerita, siis tuua välja andmete kustutamise tähtaeg.

Vähemalt kvartali ja aasta täpsusega.

Andmed kustutatakse koheselt ja vahetult peale kattuvuse kontrollimist, orienteeruvalt 1-2 kuu jooksul peale Töötukassa päringu tegemist (seega 2024. aasta IV kvartali jooksul). *Settle in Estonia* koolitusmooduli andmebaasist saab isikuandmeid välja võtta kas üksikshaaval või rühmade kaupa (rühmas kuni 20 inimest). Kuna koolitusmooduli keelemoodulites on kokku üle 1 500 keelerühma,

siis andmestiku koostamiseks peame käsitsi eksportima vaatlusalusel perioodil töötanud keelerühmade arvestustabelid, mis sisaldavad osalejate andmed, ning seejärel kustutama arvestustabelitest need andmed, mida me võrdluse teostamiseks ei vaja (kontaktandmed, haridusandmed ja rühmas kohalkäimist puudutav detailne info). See on käsitöö, mille tegemiseks kuulub orienteeruvalt kaks nädalat. Sama palju aega oleks vaja võrdluse tegemiseks, sh raporti kirjutamiseks. Kui võrdlusanalüüsi raport on valmis ja selle sisu on majasiseselt kinnitatud ehk ei ole täpsustamist vajavaid küsimusi, mille vastamiseks tuleb andmestikku sisse vaatama, saab isikustatud andmed kustutada.

11. Kas andmesubjekti teavitatakse isikuandmete töötlemisest? <i>Jah/ei</i>	Jah
11.1. Kui vastasite ei, siis palun põhjendage⁶	
11.2. Kui vastasite jah, siis kirjeldage, kuidas teavitatakse.	Teavitus tehakse Kultuuriministeeriumi kodulehel ning Kultuuriministeeriumi sotsiaalmeedia vahendusel.
11.3. Kust on leitavad andmekaitsetingimused⁷?	https://www.tootukassa.ee/et/andmekaitsetingimused/eesti-tootukassa-andmekaitsetingimused https://settleinestonia.ee/gdpr

12. Kas isikuandmeid edastatakse kolmandatesse riikidesse⁸ <i>Jah/ei. Kui vastate küsimusele jah, siis täita ka järgnevad lahtrid.</i>	<i>ei</i>
12.1. Loetlege riigid, kuhu isikuandmeid edastatakse.	-
12.2. Milliseid lisakaitsemeetmeid kasutatakse?	-

Kinnitan, et taotluses esitatud andmed vastavad tegelikkusele.

Kristiina Alliksaar
(allkirjastaja ees- ja perenimi)⁹

(allkiri ja kuupäev)

Taotluse lisad¹⁰:

Lisa 1: Seaduse alusel loodud valdkonnapõhise eetikakomitee seisukoht (juhul, kui on	
---	--

⁶ Isikuandmete töötlemisest teavitamise kohustus tuleneb IKÜM-st, teavitamata jätmine on põhjendatud väga erandlikel juhtudel.

⁷ IKÜM-i kohaselt tuleb andmesubjektile esitada isikuandmete töötlemise kohta teave ehk nn andmekaitsetingimused, mis peavad vastama IKÜM art 12 – 14 sätestatule.

⁸ Isikuandmete edastamine on lubatud üksnes sellisesse riiki, millel on piisav andmekaitse tase (Euroopa Liidu liikmesriigid; Euroopa Majanduspiirkonna lepinguga ühinenud riigid; riigid, mille isikuandmete kaitse tase on Euroopa Komisjoni poolt hinnatud piisavaks). Isikuandmete nn kolmandatesse riikidesse edastamine toimub IKÜM artiklite 44-50 alusel. Täiendav teave: <https://www.aki.ee/isikuandmed/andmetootlejale/isikuandmete-edastamine-valisriiki>.

⁹ Taotluse saab allkirjastada vaid isik, kellel on vastava asutuse/ettevõtte esindusõigus või teda on volitatud taotlust esitama. Kui allkirjastaja on volitatud taotlust esitama, siis esitada volitust tõendav dokument (volikiri, leping vms).

¹⁰ Kui nimetatud lisasid ei ole, siis palume need kustutada.

<i>olemas)</i>	
<i>Lisa 2: Hankeleping ja/või tehniline kirjeldus</i>	
<i>Lisa 3: Nõusoleku võtmise vorm või selle kavand</i>	
<i>Lisa 4: Küsimustik või selle kavand</i>	